

Amos

Amos ("buren") var en boskapsherde (7:14) från Tekoa söder om Betlehem. Han fick sitt profetiska budskap ca 760 f Kr, ungefär samtida med Hosea, och begav sig till nordrikets södra rikshelgedom Betel (7:13, 1 Kung 12:28f). Han uttalar Guds dom över orättvisor, förtryck och avgudadyrkan, först hos Juda och andra folk (kap 1-2) och sedan över nordriket Israel, i förkunnelse (3-6) och profetiska syner (7-9). Efter domen utlovas en upprättelse av "Davids fallna hydda" (9:11) som blickar fram mot det nya förbundets tid då hedningar inlemmas i Guds rike (jfr Apg 15:16f).

¹ Ord av Amos, en av herdarna från Tekoa. Detta är vad han såg om Israel när Ussia var kung i Juda och Jerobeam, Joashs son, var kung i Israel, två år före jordbävningen.

² Han sade:
 HERREN ska ryta från Sion,
 höja sin röst från Jerusalem.
 Då ska herdarnas

1:1 2 Krön 26:1f, 2 Kung 14:23f, Amos 7:14, Sak 14:5. **1:1** Ussia Också kallad Asarja. Mäktig kung i Sydriket 767-740 f Kr (2 Kung 15:1f, 2 Krön 26). **1:1** Jerobeam Regerade i Nordriket 782-753 f Kr (2 Kung 14:23f). Hans förfader med samma namn hade infört avgudadyrkan i Nordriket på 920-talet f Kr (1 Kung 12:28).

1:1 jordbävningen Utgrävningar i galileiska Hasor har funnit spår av en omfattande jordbävning ca 760 f Kr. Både Sak 14:5 och Josefus daterar den till Ussias tid. **1:2** Jes 42:13, Jer 25:30, Hos 11:10, Joel 1:10, 3:16.

betesmarker sörja
och Karmels höjd torka bort.

Profetia om Damaskus

³ Så säger HERREN:

För tre brott av Damaskus, ja fyra,
tar jag inte tillbaka mitt beslut,
för de tröskade Gilead
med tröskslädar av järn:

⁴ Jag ska sända en eld
mot Hasaels hus,
och den ska förtära
Ben-Hadads borgar.

⁵ Jag ska bryta bommarna i Damaskus
och utrota dem som bor i Bikat-Aven
och den som bär spiran
i Bet-Eden.
Arams folk ska föras bort till Kir,
säger HERREN.

Profetia om Gaza

⁶ Så säger HERREN:

För tre brott av Gaza, ja fyra,
tar jag inte tillbaka mitt beslut,
för de förde bort
allt folket som fångar

1:3 Jes 17:1, Jer 49:23f. **1:3** tröskade Gilead Skövlingen under den arameiske kungen Hasael beskrivs i 2 Kung 8:12f, 10:32f. **1:4** 2 Kung 8:15, 13:3, Jer 49:27. **1:5** 2 Kung 16:9, Amos 9:7. **1:5** dem som bor Annan översättning: "den som tronar" (även i vers 8). **1:5** Bikat-Aven Betyder "sydens dal". Syftar kanske på Bekaadalen i nuvarande Libanon. **1:5** Bet-Eden Bit-Adini var ett arameiskt smårike ca 30 mil nordost om Israel. **1:5** Kir Arameernas ursprungsland (9:7) dit de fördes i fångenskap av assyrierna ca år 733 f Kr. **1:6** 2 Krön 21:16f, Jer 47:5.

- och utlämnade dem åt Edom:
 7 Jag ska sända en eld
 mot Gazas murar,
 och den ska förtära dess borgar.
 8 Jag ska utrota dem som bor i Ashdod
 och den som bär spiran i Ashkelon.
 Jag ska vända min hand mot Ekron
 så att de som är kvar av filisteerna
 går under, säger Herren GUD.

Profetia om Tyrus

- 9 Så säger HERREN:
 För tre brott av Tyrus, ja fyra,
 tar jag inte tillbaka mitt beslut,
 för de utlämnade allt folket
 som fångar åt Edom
 och tänkte inte
 på sitt brödraförbund:
 10 Jag ska sända en eld
 mot Tyrus murar,
 och den ska förtära dess borgar.

Profetia om Edom

- 11 Så säger HERREN:
 För tre brott av Edom, ja fyra,
 tar jag inte tillbaka mitt beslut,
 för de förföljde sin bror med svärd
 och förkvävde all barmhärtighet,
 lät sin vrede rasa utan uppehåll

1:7 eld mot Gazas murar Området härjades av kung Ussia (2 Krön 26:6), och utgrävningar visar att Ashdods portar förstördes ca 760 f Kr. Längre fram erövrades området av assyrierna 734 f Kr.

1:8 Jer 25:20. **1:9** Jes 23:1f, Hes 28:1f, Joel 3:4f. **1:10** Jer 47:4, Hes 26:3f, 27:2f. **1:11** 1 Mos 27:40, 4 Mos 20:20, Jes 34:5, Jer 49:7f, Hes 25:12f, Ob v 10f.

- och höll kvar sitt raseri utan slut:
 12 Jag ska sända en eld mot Teman,
 och den ska förtära Bosras borgar.

Profetia om Ammon

- 13 Så säger HERREN:
 För tre brott av ammoniterna, ja fyra,
 tar jag inte tillbaka mitt beslut,
 för de skar upp
 havande kvinnor i Gilead
 när de ville vidga sitt område:
 14 Jag ska tända en eld
 mot Rabbas murar,
 och den ska förtära dess borgar
 under härskri på stridens dag,
 under storm på ovädrets dag.
 15 Deras kung ska gå bort i fångenskap,
 han och hans furstar med honom,
 säger HERREN.

2

Profetia om Moab

- 1 Så säger HERREN:
 För tre brott av Moab, ja fyra,
 tar jag inte tillbaka mitt beslut,
 för han brände benen
 efter Edoms kung till kalk:
 2 Jag ska sända en eld mot Moab,
 och den ska förtära Keriots borgar.
 Moab ska dö under stridslarm,
 under härskri vid hornstötar.

1:12 1 Mos 36:15, Jes 63:1, Jer 49:7, 20. **1:13** Jer 49:1f, Hes 25:2f.

2:1 Jer 48:1f, Hes 25:8f. **2:2** Jes 15:1f, Jer 48:1f.

³ Jag ska utrota domaren ur landet
och döda alla dess furstar
tillsammans med honom,
säger HERREN.

Profetia om Juda

⁴ Så säger HERREN:
För tre brott av Juda, ja fyra,
tar jag inte tillbaka mitt beslut,
för de förkastade HERRENS lag
och höll inte hans stadgar
utan lät sig förledas
av sina löngudar
som deras fäder har följt:

⁵ Jag ska sända en eld mot Juda,
och den ska förtära
Jerusalems borgar.

Profetia om Israel

⁶ Så säger HERREN:
För tre brott av Israel, ja fyra,
tar jag inte tillbaka mitt beslut,
för de säljer den rättfärdige
för pengar
och den fattige för ett par skor.

⁷ De trampar ner
de hjälplösas huvuden i stoftet
och kränker rätten
för de ödmjuka.
Far och son går till samma flicka
för att vanhelga mitt heliga namn.

2:4 2 Mos 32:1f, 3 Mos 26:14f, 4 Mos 25:1f, Dom 2:11f. **2:6** Amos 8:6.

2:7 Amos 8:4. **2:7** trampar ner ... i stoftet Annan Översättning:
"längtar efter stoft på" (tecken på sorg, jfr Neh 9:1).

- 8 På kläder som tagits i pant
sträcker de ut sig vid varje altare,
och bötfällas vin dricker de
i sin Guds hus.
- 9 Det var jag som förgjorde
amöreerna för er.
De var höga som cedrar
och kraftiga som ekar,
men jag förgjorde
deras frukt upptill
och deras rötter nertill.
- 10 Det var jag som förde er
upp ur Egyptens land
och ledde er i öknen i fyrtio år
tills ni tog amoreernas land
i besittning.
- 11 Bland era söner
väckte jag upp profeter,
bland era unga män nasirer.
Är det inte så, ni Israels barn?
säger HERREN.
- 12 Men ni gav vin till nasirerna
och befallde profeterna:
Profetera inte!
- 13 Se, jag ska trycka ner er
som en vagn trycks ner
när den är fullastad med kärvar.

2:8 2 Mos 22:26f, 5 Mos 24:12f. **2:9** 4 Mos 21:24f, 5 Mos 2:33f, Jos 24:8, Dom 11:23. **2:9** er Andra handskrifter: "dem". **2:10** 2 Mos 12:51, Amos 9:7. **2:11** 4 Mos 6:2f, Dom 13:5, Jes 30:10, Jer 11:21, Amos 7:13. **2:11** nasirer Män eller kvinnor som för en tid avskilt sig för Gud och avstod från vin (4 Mos 6).

- 14 Då ska den snabbe
inte finna någon tillflykt,
den starke inte kunna bruka
sin kraft
och hjälten inte rädda sitt liv.
- 15 Då kan bågskytten inte hålla stand,
den snabbfotade inte komma undan
och ryttaren inte rädda sitt liv.
- 16 Den modigaste bland hjältarna
ska den dagen fly naken,
säger HERREN.

3

Israel utvald och förkastad

- 1 Hör detta ord
som HERREN har talat
mot er, Israels barn,
mot hela det släkte jag fört upp
ur Egyptens land.
Så har han sagt:
- 2 Endast er har jag känt som mitt folk
av alla jordens släkten.
Därför ska jag också straffa er
för alla era synder.
- 3 Vandrar två tillsammans
utan att de kommit överens?
- 4 Ryter ett lejon i skogen
utan att det funnit något rov?
Morrar ett ungt lejon i kulan
utan att det har tagit byte?
- 5 Fastnar en fågel i fällan på marken

2:14 Ps 33:17, 147:10, Jer 25:35, 46:6.
Ps 147:19f, Hos 13:5.

3:2 2 Mos 19:5f, 5 Mos 4:20,

- utan att snaran är gillrad för den?
 Slår en fälla upp från marken
 utan att fånga något?
- 6 Blåser man i basun i en stad
 utan att folket blir förskräckt?
 Händer det en olycka i en stad
 utan att HERREN har vållat den?
- 7 För Herren GUD gör ingenting
 utan att uppenbara sin hemlighet
 för sina tjänare profeterna.
- 8 När lejonet ryter,
 vem skulle då inte bli rädd?
 När Herren GUD talar,
 vem skulle då inte profetera?

Domsord över Samaria

- 9 Ropa ut över borgarna i Ashdod
 och över borgarna
 i Egyptens land,
 säg: Samla er på Samarias berg
 och se den stora förvirringen där
 och förtrycket mitt ibland dem.
- 10 De förstår inte att göra det rätta,
 säger HERREN,
 de som samlar våld och fördärv
 i sina borgar.
- 11 Därför säger Herren GUD:
 En fiende ska omringa landet,

3:6 Jes 31:2, 45:7, Jer 11:11, Klag 3:38, Mika 1:12. **3:7** 1 Mos 18:17, Joh 15:15, Upp 1:1. **3:8** Jer 20:7f. **3:9** Amos 4:1, 6:1. **3:9** Samarias berg Nordrikets huvudstad omgavs liksom Jerusalem av höga berg. **3:10** Ps 11:5, Hab 1:2. **3:11** En fiende Assyrien intog nordriket år 725-722 f Kr, ca fyrtio år efter Amos profetia (2 Kung 17:5f).

riva ditt starka fäste
och plundra dina borgar.

- 12 Så säger HERREN:
Som herden räddar ur lejonets gap
ett par benpipor
eller en bit av ett öra,
så ska Israels folk räddas,
de som sitter i Samaria
på kanten av sina divaner
och på bäddar av damast.
- 13 Hör och vittna mot Jakobs hus,
säger Herren,
HERREN Gud Sebaot:
- 14 Den dag jag straffar Israel
för dess brott
ska jag låta straffet
drabba Betels altaren,
så att altarhornen huggs av
och faller till marken.
- 15 Jag ska slå både vinterhus
och sommarhus.

3:12 1 Sam 17:34f, Amos 6:4. **3:12** räddar ... benpipor Bitar av ett rivet får fungerade som bevis på en vilddjursattack och befriade därför herden från ersättningskyldighet (2 Mos 22:13). **3:14** 1 Kung 12:33, 2 Kung 23:15, Hos 10:15. **3:14** Betels altaren Betel hade anor ända tillbaka till patriarkernas tillbedjan (1 Mos 12:8, 28:19), men hade under Jerobeam I på 920-talet blivit en plats för avgudadyrkan (1 Kung 12:28f). **3:15** 2 Kung 22:39, Jer 36:22, Amos 6:4. **3:15** vinterhus och sommarhus Ett tecken på rikedom: under sommaren sökte man svalka i bergstrakter som Samaria, medan vintern mildrades i låglänt terräng som Jisreel-slätten.

Elfenbenshusen ska förstöras
och många hus ska sopas bort,
säger HERREN.

4

- ¹ Hör detta ord,
ni Bashans kor
på Samarias berg,
ni kvinnor som förtrycker de svaga
och krossar de fattiga,
ni som säger till era män:
”Hämta hit så vi får dricka!”
- ² Herren GUD har svurit
vid sin helighet:
Se, dagar ska drabba er
då man hämtar er med krokar
och vad som är kvar av er
med fiskkrokar.
- ³ Då ska ni komma ut,
var och en genom närmaste
öppning i muren,
och drivas bort till Hermon,
säger HERREN.

Israels förhärdelse

- ⁴ Gå till Betel och synda,
till Gilgal och synda ännu mer.

3:15 Elfenbenshusen Stora mängder elfenben har hittats vid utgrävningar i Samaria. Se 1 Kung 22:39. **4:1** Ps 22:13, Pred 4:1, 5:7.

4:1 Bashans kor Herden Amos liknar Samarias rika kvinnor vid landets mest välgödda kor, som betade på Bashan eller nuvarande Golanhöjderna. **4:2** Jer 16:16. **4:2** krokar ... fiskkrokar Syftar antingen på mindre metkrokar eller större hakar och harpuner.

4:3 Jes 2:20. **4:4** Hes 20:39, Hos 4:15, Amos 5:5.

- Bär fram era slaktoffer
 på morgonen,
 era tionden på tredje dagen.
 5 Bränn syrat bröd som looffer,
 ropa ut frivilliga offer,
 kungör dem,
 för sådant älskar ni ju,
 ni Israels barn,
 säger Herren GUD.
- 6 Jag lät er gå med tomma magar
 i alla era städer
 och lät er sakna bröd
 på alla era orter.
 Ändå har ni inte vänt om till mig,
 säger HERREN.
- 7 Jag höll tillbaka regnet för er,
 när det ännu var tre månader kvar
 till skördetiden.
 Jag lät det regna över en stad
 men inte över en annan.
 En åker fick regn,
 den som inte fick regn
 torkade bort.
- 8 Två, tre städer stapplade
 till samma stad
 för att få vatten att dricka,
 men kunde inte släcka sin törst.
 Och ändå har ni inte
 vänt om till mig,

4:5 3 Mos 2:11. **4:5** Bränn syrat bröd Förbudet enligt 3 Mos 2:11. Liknas i NT vid synd (Luk 12:1, 1 Kor 5:6f). **4:6** 2 Kung 6:25f, 8:1, Jer 5:3, Hos 7:10, Hagg 2:17. **4:6** tomma magar Ordagrant: "rena tänder". **4:7** 1 Kung 17:1, Jer 14:4, Hagg 1:11. **4:8** Jer 14:3f, Hes 4:16f, Hagg 1:6.

säger HERREN.

- 9 Jag slog er med sot och rost.
 Era många trädgårdar, vingårdar,
 fikonträd och olivträd
 åt gräshopporna upp.
 Och ändå har ni inte vänt om
 till mig, säger HERREN.
- 10 Jag sände pest bland er
 som i Egypten.
 Jag dödade era unga män med svärd
 och lät era hästar tas som byte.
 Stanken av era fallna skaror
 lät jag stiga upp i er näsa.
 Och ändå har ni inte
 vänt om till mig, säger HERREN.
- 11 Jag lät ödeläggelse drabba er,
 som när Gud ödelade
 Sodom och Gomorra.
 Ni var som en brand,
 ryckt ur elden.
 Och ändå har ni inte
 vänt om till mig, säger HERREN.
- 12 Därför ska jag göra så
 med dig, Israel,
 och eftersom jag ska göra så
 med dig,

4:9 5 Mos 28:22, 38, Joel 1:4, Hagg 1:11, 2:17. **4:9** sot och rost Sädessjukdomar som orsakades av ökenvindar och svampangrepp. **4:10** 2 Mos 9:3, 12:29, 2 Kung 13:3, 7, Jes 9:13, Jer 11:22. **4:11** 1 Mos 19:23f, Jes 13:19, Jer 49:18, Amos 8:8, Sak 3:2. **4:12** Amos 3:11, 4:2.

så bered dig att möta din Gud, Israel.
 13 För se, han som formar bergen
 och skapar vinden
 och förkunnar sina tankar
 för människan,
 han som gör gryningen till mörker
 och går fram över jordens höjder –
 HERREN Gud Sebaot
 är hans namn.

5

En sorgesång

1 Hör dessa ord som jag tar upp som en sorgesång över er, ni av Israels hus:

2 ”Fallen är hon och reser inte sig mer,
 jungfrun Israel!
 Hon ligger övergiven på sin mark.
 Ingen finns
 som hjälper henne upp.”

3 För så säger Herren GUD:
 Den stad där tusen brukade dra ut
 ska ha hundra kvar,
 och den där hundra brukade dra ut
 ska ha tio kvar för Israels hus.

Kallelse till omvändelse

4 Så säger HERREN till Israels hus:
 Sök mig så ska ni leva.

5 Men sök inte Betel,
 gå inte till Gilgal

4:13 Ps 65:7, 104:20, 135:7, Amos 5:8, 9:5f, Mika 1:3. **4:13** vinden Annan översättning: ”anden” (jfr Joh 3:8). **5:1** Jer 7:29, Hes 19:1.

5:4 5 Mos 4:29, 1 Krön 28:9, Jes 55:6, Hos 10:12, Sef 2:3. **5:5** Hos 4:15, Amos 4:4.

och dra inte bort till Beer-Sheba,
 för Gilgal ska föras bort
 i fångenskap
 och av Betel ska inget bli kvar.

⁶ Sök HERREN så ska ni leva.
 Annars ska han drabba Josefs hus
 likt en eld som förtär,
 och ingen kan släcka den
 så att Betel räddas.

⁷ Ni förvandlar rätten till malört
 och slår rättfärdigheten
 till marken.

⁸ Han som har gjort
 Sjustjärnorna och Orion,
 han som förvandlar
 det djupa mörkret till morgon
 och gör dagen mörk
 som natten,
 han som kallar på havets vatten
 och öser ut det över jorden –
 HERREN är hans namn.

⁹ Han låter fördärv blixtra över
 starka fästen,
 fördärv drabba befästa borgar.

5:5 Beer-Sheba Ett stort altare från kungatiden har grävts fram här vid landets södra gräns, ca 7 mil sydväst om Jerusalem. Det avskaffades troligen som avgudaaltare (jfr 8:14) av Hiskia på 710-talet fKr (2 Kung 18:4). **5:6** Jes 55:6, Hos 8:14, Amos 3:14. **5:6** Josefs hus Nordriket (se Jos 17:14f, 18:5). **5:7** Jes 5:20, Amos 6:12. **5:8** 1 Mos 7:17, Job 9:9, 38:31, Ps 104:20, Amos 4:13, 9:6. **5:8** djupa mörkret Annan översättning: "dödsskuggan" (jfr Ps 23:4). **5:9** starka fästen Annan översättning: "de mäktiga".

- 10 De hatar den som försvarar det rätta
i porten
och avskyr den som talar sanning.
- 11 Hör därför,
ni som trampar på den fattige
och tar ifrån honom hans säd
som skatt:
Ni bygger hus av huggen sten
men ska inte bo i dem,
ni planterar ljuvliga vingårdar
men ska inte dricka deras vin,
- 12 för jag vet att era brott är många
och era synder talrika,
ni som förtrycker den rättfärdige
och tar mutor
och hindrar de fattiga
att få rätt i porten.
- 13 Därför tiger den förståndige
i denna tid,
för det är en ond tid.
- 14 Sök det goda och inte det onda,
så att ni får leva.
Då ska HERREN Gud Sebaot
vara med er,
så som ni säger att han är.
- 15 Hata det onda och älska det goda
och låt rätten härska i porten.
Kanske ska HERREN Gud Sebaot

5:10 Jes 29:21, 59:15. **5:11** 5 Mos 28:30, 38f, Ords 22:16, Amos 9:14, Mika 6:15, Sef 1:13. **5:12** 2 Mos 23:6, 4 Mos 35:31, Jes 5:23. **5:12** hindrar de fattiga att få rätt i porten Annan översättning: "visar bort de fattiga i porten". **5:14** Ps 97:10, Jes 1:16, Rom 12:9. **5:15** Ps 34:15, 97:10, Joel 2:13f, Rom 12:9.

vara nådig mot dem som är kvar
av Josef.

- 16 Därför säger
HERREN Gud Sebaot, Herren:
På alla torg ska man höra klagan,
på alla gator ska man säga:
"Oj, oj!"
Bonden ska man mana till sorg,
och dem som kan
sjunga sorgesång till klagan.
- 17 I alla vingårdar ska man höra klagan,
för jag ska gå fram mitt ibland er,
säger HERREN.

Herrens dag

- 18 Ve dem som längtar
efter HERRENS dag!
Varför längtar ni efter den?
Herrens dag är mörker
och inte ljus.
- 19 Det blir som när man flyr
för ett lejon men möter en björn,
och som när man kommer hem
och stöder handen mot väggen
och blir biten av en orm.
- 20 Ja, HERRENS dag är mörker
och inte ljus,
becksvart utan en strimma av ljus.

5:16 Jer 9:17f. **5:17** 2 Mos 12:12, Jes 16:10. **5:18** Jes 5:19, 30,
Jer 17:15f, 30:7, Joel 1:15, 2:2, 11, Amos 9:3, Sef 1:14f, Mal 2:17. **5:19**
Job 20:24, Jer 48:44, Amos 9:3.

- 21 Jag hatar era fester, jag föraktar dem,
jag tål inte era högtider.
- 22 För även om ni offerar
både brännoffer och matoffer åt mig
har jag ingen glädje i dem,
jag vill inte se era gemenskapsoffer
av gödkalvar.
- 23 Ta bort dina sångers buller ifrån mig,
jag vill inte höra ditt strängospel.
- 24 Men låt rätten flöda fram som vatten
och rättfärdigheten
som en ständigt rinnande ström.
- 25 Var det åt mig ni frambar
slaktoffer och matoffer
under de fyrtio åren i öknen,
ni av Israels hus?
- 26 Ni bar Sickut, er kung,
och Kijjun, er guds stjärna,
era gudabilder som ni gjort åt er.
- 27 Men jag ska föra er i fångenskap
bortom Damaskus,

5:21 3 Mos 26:31, Ords 15:8, Jes 1:11f, Jer 6:20, 7:22, Mal 2:3. **5:22**
Ps 50:8f, 51:18f, Ords 15:8, 21:27, Jer 14:12, Hos 8:13. **5:25** Apg 7:42f.
5:25 Citeras av Stefanus i Apg 7:42f. **5:26** 5 Mos 32:17, Hes 20:16.
5:26 Ni bar Annan översättning: "Ni ska bära" (under assyrisk
fångenskap, jfr vers 27). **5:26** Sickut, er kung Annan om-
vokaliserad översättning: "Moloks tält" (så Septuaginta, jfr Apg 7:43).
Både Sickut och Kijjun är omvokaliseringar av de assyriska gu-
darna Sakkut och Kewan. Vokalerna i-u har hämtats från hebr.
shiqquṭs, "vidrighet". **5:26** er guds stjärna De båda avgudarna
förknippades med planeten Saturnus. **5:27** fångenskap bortom
Damaskus Nordrikets stammar fördes bort till Assyrien 722 f Kr
(1 Kung 17:23).

säger han vars namn är
HERREN Gud Sebaot.

6

Folkets brist på gudsfruktan

- ¹ Ve de trygga på Sion,
de självsäkra på Samarias berg,
de förnämsta i det främsta folket
som Israels hus vänder sig till!
- ² Dra bort till Kalne och se efter,
gå därifrån till Stora Hamat
och sedan ner till filisteernas Gat.
Är de bättre än rikena här,
eller är deras område
större än ert område?
- ³ Ni skjuter ifrån er den onda dagen
men låter våldet härska hos er.
- ⁴ Ni vilar på divaner av elfenben
och latar er på era bäddar.
Ni äter lamm ur hjorden
och kalvar från gödstallet.
- ⁵ Ni skrålar till harpans ljud
och tänker ut nya musikinstrument
som David.
- ⁶ Ni dricker vin ur stora skålar
och smörjer er med
de finaste oljorna,

6:2 1 Mos 10:10, 4 Mos 34:8, 2 Kung 18:34, Jes 10:9. **6:3** Hes 12:22,
27, Amos 5:18, 9:10. **6:4** Hes 34:2f, Amos 3:15. **6:4** latar
er Annan översättning (så Septuaginta): "festar". **6:5** 1 Krön 15:16,
Jes 5:11f. **6:6** stora skålar Gyllene dryckesskålar är kända från
Assyrien. Sådana skålar användes annars i Israel för att samla upp
offerdjurens blod (jfr Sak 9:15).

men bekymrar er inte
om Josefs skada.

⁷ Därför ska de nu vara först
att föras bort i fångenskap.
Då är det slut med skrålet
från dem som latade sig.

⁸ Herren GUD
har svurit vid sig själv,
säger HERREN Gud Sebaot:
Jag avskyr Jakobs stolthet
och hatar hans borgar.
Jag ska utlämna staden
med allt som finns i den.

⁹ Och det ska ske att om tio män lämnas kvar i
samma hus, ska de alla dö.

¹⁰ När en släkting och likbrännare vill ta ut benen
ur huset och ropar till den som är inne i huset:
”Har du någon mer där?” och han svarar: ”Ingen”,
så ska han säga: ”Tyst! HERRENS namn får inte
nämnas.”

¹¹ För se, på HERRENS befallning
ska det stora huset slås i stycken
och det lilla huset i spillror.

¹² Springer hästar på klippor
eller plöjer man där med oxar?

6:8 Jer 51:14, Amos 8:7. **6:10** Amos 8:3. **6:10** likbrännare Annan
översättning: ”liksmörjaren” (jfr Joh 19:40). Kroppar kremerades
normalt inte i Israel. **6:10** HERRENS namn får inte nämnas En
försäkran underströks ofta med eden ”så sant HERREN lever” (jfr t
ex Rut 3:19, Hos 4:15), vilket nu undveks av rädsla. **6:12** Hos 10:4,
Amos 5:7.

- Men ni har förvandlat rätten
till gift
och rättfärdighetens frukt
till malört.
- 13 Ni gläder er över Lo-Debar
och säger:
”Har vi inte intagit Karnajim
med vår egen kraft?”

14 För se, ni av Israels hus, jag ska uppväcka ett folk mot er, säger HERREN Gud Sebaot. Och de ska ansätta er från infartsvägen mot Hamat ända till Arabasänkan.

7

Gräshopporna

- 1 Detta lät Herren GUD mig se:
Han skapade gräshoppor när sommargräset
började växa upp, sommargräset efter
kungsslåttern.
- 2 När de hade slukat allt grönt i landet sade jag:
”Herre, HERRE, förlåt! Hur ska Jakob kunna bestå,
han som är så liten?”
- 3 Då ångrade HERREN detta. ”Det ska inte ske”,
sade HERREN.

6:13 1 Kung 22:11, Mika 4:13. **6:13** Lo-Debar ... Karnajim Orter strax öster om Jordanfloden som nyligen hade erövrats av kung Jerobeam II (2 Kung 14:25). Orden betyder ”ingenting” och ”två horn”, vilket symboliserar styrka. **6:14** 2 Kung 14:25. **6:14** Hamat ... Arabasänkan Israels östra gräns (från norr till söder), nyligen utvidgad enligt en profetia av Jona (2 Kung 14:25). **7:1** kungsslåttern Kanske en skatt i hö för kungens vagnshästar (jfr 1 Sam 8:11f, 1 Kung 9:19). **7:3** 1 Mos 18:26, 2 Mos 32:14, Jer 18:8f.

Elden

⁴ Detta lät Herren GUD mig se:

Jag såg att Herren GUD kallade på elden för att utföra hans sak. Och elden förtärde det stora djupet och höll på att förtära landet.

⁵ Då sade jag: "Herre GUD, sluta! Hur ska Jakob kunna bestå, han som är så liten?"

⁶ Då ångrade HERREN detta. "Inte heller detta ska ske", sade Herren GUD.

Sänklodet

⁷ Detta lät han mig se:

Jag såg Herren stå på en lodrät mur med ett lod i sin hand.

⁸ Och HERREN sade till mig: "Vad ser du, Amos?" Jag svarade: "Ett lod." Då sade HERREN: "Se, jag ska hänga upp ett lod mitt ibland mitt folk Israel. Jag ska inte skona dem en gång till.

⁹ Isaks offerhöjder ska bli ödelagda och Israels helgedomar förstörda, och mot Jerobeams hus ska jag resa mig med svärdet."

Amos och prästen i Betel

¹⁰ Amasja, prästen i Betel, sände bud till Israels kung Jerobeam och lät säga: "Amos konspirerar mot dig mitt ibland Israels folk. Landet står inte ut med allt hans ordande,

¹¹ för Amos har sagt: Jerobeam ska dö för svärd och Israel ska föras bort i fångenskap från sitt land."

7:5 4 Mos 11:2, Ps 85:5. **7:7** 2 Kung 21:13, Jes 34:11. **7:7** lod Ett mätsnöre med en blytyngd i änden som visar om en byggd mur är "lodrät". **7:8** Jes 34:11, Amos 8:2. **7:9** 2 Kung 15:10, 12, 17:20f.

7:10 Jer 38:4.

12 Och Amasja sade till Amos: ”Du siare, ge dig i väg och fly till Juda land. Tjäna ditt levebröd där och profetera där!

13 I Betel får du inte profetera mer, för det är en kunglig helgedom och ett rikets tempel.”

14 Amos svarade Amasja: ”Jag är ingen profet, ingen profetlärjunge. Jag är boskapsherde och odlar mullbärsfikon.

15 Men HERREN tog mig från hjorden och HERREN sade till mig: Gå och profetera för mitt folk Israel.

16 Så hör nu HERRENS ord:

Du säger:

Profetera inte mot Israel
och tala inte mot Isaks hus.

17 Därför säger HERREN så:

Din hustru ska bli
en prostituerad i staden,
dina söner och döttrar
ska falla för svärd,
din jord ska utskiftas
med mätsnöre.
Själv ska du dö i ett orent land,
och Israel ska föras bort
i fångenskap från sitt land.”

7:12 1 Sam 9:9, Amos 2:12. **7:13** kunglig helgedom Betels tempel var instiftat av nordrikets kungar för politiska syften (1 Kung 12:27f) och stod i opposition mot Guds tempel i Jerusalem (2 Krön 11:13f).

7:14 1 Kung 20:35, 2 Kung 2:3f, Amos 1:1, Luk 19:4. **7:14** profetlärjunge Medlem i organiserad grupp av yrkesprofeter (se t ex 2 Kung 2, 4: 38, 6:1 etc). **7:14** mullbärsfikon En enklare sort av fikon som fungerade som fattigmansmat. **7:15** 2 Sam 7:8, Jer 1:7.

7:16 Mika 2:6. **7:17** 2 Kung 17:6, 18, 24.

8

Israel har mognat för dom

¹ Detta lät Herren GUD mig se: Jag såg en korg med mogen frukt.

² Han sade: "Vad ser du, Amos?" Jag svarade: "En korg med mogen frukt." Då sade HERREN till mig: "Slutet har kommit för mitt folk Israel. Jag ska inte skona dem igen.

³ Sångerna i borgen ska på den dagen övergå i klagan, säger Herren GUD. Döda kroppar i mängd ska i tysthet kastas överallt."

⁴ Hör detta,
ni som trampar på den fattige
och vill göra slut på de svaga
i landet,

⁵ ni som säger:
"När är nymånadsdagen slut
så vi får sälja säd,
och sabbaten
så vi får öppna kornboden?
Då ska vi minska efa-måttet
och höja priset
och fuska med vågen
så att den ljuger.

⁶ Då ska vi köpa de utblottade
för pengar
och den fattige för ett par skor,

8:2 Amos 7:8. **8:3** Amos 6:10. **8:4** Amos 2:7. **8:4** svaga Andra handskrifter: "ödmjuka". **8:5** 5 Mos 25:13f. **8:5** efa-måttet Ca 22 liter. De som sålde med snåla mått lurade till sig pengar (jfr Ords 11:1, 20:10). **8:6** Amos 2:6.

och sälja spillet som säd.”

⁷ HERREN har svurit vid Jakobs stolthet:

Aldrig ska jag glömma
någon av deras gärningar.

⁸ Skulle inte landet darra
när sådant sker,
och skulle inte alla dess invånare
sörja?

Skulle inte hela landet
höja sig som Nilen
och röras upp och åter sjunka
som Egyptens flod?

⁹ Det ska ske på den dagen,
säger Herren GUD,
att jag ska låta solen
gå ner vid middagstid
och lägga landet i mörker
mitt på ljusa dagen.

¹⁰ Jag ska förvandla era högtider
till sorg
och alla era sånger
till klagovisor.
Jag ska klä allas höfter med säcktyg
och göra alla huvuden skalliga.
Jag ska låta det bli
som när man sörjer ende sonen
och låta det sluta som en bitter dag.

8:8 Ps 18:8, 60:4, Amos 9:5. **8:8** höja sig som Nilen ... åter sjunka Vattenståndet i Nilen har historiskt stigit ca tio meter under september-oktober varje år, fram till dess att Assuandammen byggdes år 1970. **8:9** Mika 3:6. **8:10** Jer 6:26, 48:37, Hes 7:18, Sak 12:10.

- 11 Se, dagar ska komma,
 säger Herren GUD,
 då jag sänder hunger i landet –
 inte en hunger efter bröd,
 inte en törst efter vatten,
 utan efter att höra HERRENS ord.
- 12 De ska irra omkring från hav till hav
 och springa hit och dit
 från norr till öster
 för att söka efter HERRENS ord,
 men de ska inte finna det.
- 13 På den dagen
 ska vackra unga kvinnor
 och unga män tyna bort av törst,
- 14 de som svär vid Samarias skam
 och säger: ”Leve din gud, Dan!”
 och ”Leve vägen
 till Beer-Sheba!”
 De ska falla och inte resa sig mer.

9

Israels förödelse

- 1 Jag såg Herren stå vid altaret,
 och han sade:
 Slå till pelarhuvudena
 så att trösklarna skakar,

8:11 1 Sam 3:1. **8:14** 5 Mos 9:21, 1 Kung 12:29, Hos 8:5, Amos 5:5.

8:14 Samarias skam Syftar förmodligen på den kananeiska frukthetshögskudinnan Ashera (jfr 2 Kung 17:30). Annan översättning: ”Ashima i Samarien”, en syrisk avgud som började införas vid denna tid. **8:14** Dan ... Beer-Sheba Israels mest avlägsna norra och södra ort, jfr ”från Smygehuk till Treriksröset”. Båda städerna hyste avgudaaltaren (1 Kung 12:29, 2 Kung 23:8, Amos 5:5). **9:1** Hes 9:5f, Amos 2:14.

och låt spillrorna falla
 över huvudet på dem alla.
 Dem som är kvar
 ska jag döda med svärd.
 Ingen av dem ska kunna fly,
 ingen av dem ska kunna
 rädda sig.

² Även om de bröt sig in i dödsriket
 skulle min hand
 hämta dem därifrån,
 även om de steg upp till himlen
 skulle jag störta ner dem därifrån.

³ Även om de gömde sig
 på toppen av Karmel
 skulle jag hitta dem där
 och hämta ner dem.
 Även om de gömde sig
 för min blick på havets botten
 skulle jag där befalla ormen
 att bita dem.

⁴ Även om de gick i fångenskap
 framför sina fiender
 skulle jag där befalla svärdet
 att komma och döda dem.
 Och jag ska fästa min blick på dem
 till deras olycka
 och inte till deras lycka.

⁵ Herren GUD Sebaot

9:2 Ps 139:7f, Ob v 4. **9:3** Jes 27:1, Jer 16:16f, Amos 5:19. **9:3**
 Karmel Bergsrygg vid Israels kust i nordväst som höjer sig 550 meter
 över vattenytan. **9:4** Ps 34:17, Jer 21:10, 39:16, 44:11. **9:5**
 Dom 5:4, Ps 104:32, Amos 8:8, Mika 1:4, Nah 1:5.

rör vid jorden och den smälter,
och alla dess invånare sörjer.
Hela jorden höjer sig som Nilen
och sjunker åter
som Egyptens flod.

6 Han bygger sin sal i himlen
och grundar sitt valv över jorden,
han kallar på havets vatten
och öser ut det över jordens yta –
HERREN är hans namn.

7 Är ni inte som nubierna
i mina ögon, ni Israels barn?
säger HERREN.
Förde jag inte Israel
upp ur Egyptens land,
filisteerna från Kaftor
och arameerna från Kir?

8 Se, Herren GUDS ögon
är emot detta syndiga rike,
och jag ska utplåna det
från jordens yta.
Ändå vill jag inte utplåna
Jakobs hus helt,
säger HERREN.

9 För se, jag befäller att Israels hus
ska sållas bland alla hednafolk
som man siktar i ett såll.

9:6 Ps 104:3, Amos 4:13, 5:8. **9:7** 1 Mos 10:14, 5 Mos 2:23, Amos 1:5.

9:7 Kaftor Filisteerna kom till Gazaremsan på 1200-talet f Kr från Kreta och andra medelhavsöar. **9:8** Ps 34:17, Jer 30:11, Sak 4:10, 1 Petr 3:12.

- Inte minsta korn
ska falla till marken.
10 Alla syndare i mitt folk
ska dö för svärd, de som säger:
”Olyckan når oss inte,
den kommer inte i närheten
av oss.”

Löfte om upprättelse

- 11 På den dagen ska jag resa upp
Davids fallna hydda,
mura igen dess sprickor
och resa upp dess ruiner.
Jag ska bygga upp den
som i forna dagar,
12 så att de kan ta i besittning
vad som är kvar av Edom
och av alla hednafolk
över vilka mitt namn har nämnts,
säger HERREN som gör detta.
13 Se, dagar ska komma, säger HERREN,
då plöjaren ska följa
skördemannen i spåren
och druvtramparen
såningsmannen,
då bergen ska drypa av drusafft

9:9 Inte minsta korn Såll brukar släppa igenom stoft och bevara sädeskornen (jfr Luk 22:31). Annan översättning: ”Inte en sten” (grövre såll under antiken kan ha fungerat tvärtom). **9:10** Amos 6:3, Ob v 3. **9:11** Jer 24:6, 31:28, Apg 15:16f. **9:11** Citeras av Jakob i Apg 15:16f som profetia om hur hedningarna inlemmas i tron på Kristus. Att uttala sitt namn över något innebar ägande och beskydd (jfr Jak 2:7). **9:12** 4 Mos 24:18, 5 Mos 28:10, Jes 44:5. **9:13** 3 Mos 26:3f, Joel 3:18, 21.

- och alla höjder flöda över.
- 14 Jag ska göra slut
på mitt folk Israels fångenskap.
De ska bygga upp ödelagda städer
och få bo i dem,
de ska plantera vingårdar
och få dricka vinet från dem,
de ska anlägga trädgårdar
och få äta deras frukt.
- 15 Jag ska plantera dem
i deras eget land.
De ska inte mer ryckas upp
ur det land som jag gett dem,
säger HERREN din Gud.

9:14 5 Mos 28:30, 39, 30:3, Jes 58:12, 61:4, 65:21.
32:41.

9:15 2 Mos 15:17,

Svenska Folkbibeln
The Holy Bible in Swedish, Svenska Folkbibeln
translation

copyright © 1996,1998,2015 Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och
Stiftelsen Biblicum, Ljungby

Language: Svenska (Swedish)

Reviderad från Svenska Folkbibeln 98 och grundtexten. Gamla testamentet
© 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm Nya testamentet ©
1996, 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och Stiftelsen
Biblicum, Ljungby

2024-12-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Dec 2024 from source files
dated 18 Dec 2024

1f751582-bd9a-5655-ac63-85d69149ba09